

HØRINGSSVAR

Veivalg for fremtidig kirkeordning

Høring februar – mai 2015

Det vises til Kirkerådets høringsnotat *Veivalg for fremtidig kirkeordning*. I høringsnotatet presenteres en rekke temaer og veivalg for den fremtidige kirkeordningen med i alt 27 spørsmål.

Se bakgrunnsmateriale på denne nettadressen: www.kirken.no/kirkeordning

Høringsinstansen gjøres oppmerksom på at spørsmålene står i et visst forhold til hverandre, noe som er påpekt i teksten.

Det er også anledning til å gi svar kun på et utvalg av spørsmålene.

Hørings svar bes sendt elektronisk til post.kirkeradet@kirken.no.

(Skriv gjerne inn svarene i denne Word-fila og send den som vedlegg til epost).

Opplysninger om høringsinstansen:

Navn på menighet/kirkelig fellestråd/organisasjon:

Møre bispedømmeråd

Adresse:

Moldetrappa 1, 6413 Molde

Kontaktperson:

Bjørn Olaf Storhaug

HØRINGSSVAR

Veivalg for fremtidig kirkeordning

Møre bispedømmeråd

Innledning

Den kirkelige lovgivning vi har i dag, representert ved (Grunnloven, Kirkeloven og Gravferdsloven) er et resultat at Stortinget som lovgiver, men der lover og regelverk i stor grad er utviklet gjennom kirkelig medvirkning. Slik sett kan det hevdes at Den norske Kirke har utviklet sin indre organisering og ordning innenfor rammen av statlig rammeverk. Staten har formelt vært arbeidsgiver for biskoper, proster, prester og ansatte ved bispedømmekontorene. I det daglige har tilsetting og skjedd gjennom utstrakt grad av delegasjon. Øvrige bestemmelser og regelverk iht tjenesteordninger etc er fastsatt av staten, men i stor grad utviklet i samforståelse med kirkelige organ.

Dagens kirkeordning er på mange områder utviklet av kirken selv. Det er på denne bakgrunn Møre bispedømmeråd i det videre arbeidet vil legge eksisterende ordninger til grunn for en videreutvikling. Forholdet mellom stat og kirke er endret og kommunestrukturen er i endring. På flere områder blir kirken gjort mer selvstendig med hensyn til forvaltning av personalmessige, økonomiske og tekniske ressurser. Samtidig vil Den norske kirke være i framtida fortsatt være en viktig faktor i lokalsamfunn og på nasjonalt plan. Det betyr ikke at kirken blir egenrådig, men fortsatt ser det som nødvendig å samvirke på alle plan - lokalt, regionalt og nasjonalt. Det er derfor viktig at kirken er gjenkjennelig også om den står friere.

Høringsdokumentet viser på en god måte at kirkeordningen et saksfelt hvor mange hensyn skal ivaretas, hvor det vil være en kompleks indre sammenheng mellom spørsmålene som stilles. Det ligger i sakens natur at sammenhengene også kan tolkes ulikt alt etter hva slags perspektiv man inntar, og at måten spørsmålene formuleres på vil legge føringer for hvordan svarene avgis. Denne uttalelsen vil i vesentlig grad forholde seg til de problemstillinger og svaralternativer Kirkerådet presenterer. På noen punkter vil det gis noen presiseringer i forhold til de oppgitte spørsmålsstillingene.

Møre bispedømmeråd har tidligere gitt innspill i prosessen, senest til refleksjonsnotatet utarbeidet i 2013. I høringsspørsmålene tar vi utgangspunkt i situasjonen i Møre bispedømme og vi gir en kort oversikt over Møre:

Møre bispedømme ble etablert i 1983 og svarer geografisk til Møre og Romsdal fylke. Bispedømmet har 263.000 innbyggere og 216.000 medlemmer, det vil si at om lag 82,1% av innbyggerne er medlemmer.

I 2014 ble det gjennomført 3800 gudstjenester med totalt 404.000 deltakere eller i snitt 106 deltakere pr gudstjeneste. Det var 2200 dåp (80% av alle fødte), 2887 konfirmerte (81,9% av alle 15 åringer) og 2207 gravferder (97,8% av alle døde) i Den norske kirke i Møre.

I Møre bispedømme er det 7 prosti med tilsammen 97 sokn og 36 kommuner.
- det største soknet har 17.900 medlemmer
- 3 sokn har under 100 medlemmer

- 41 sokn er under 1.000 medlemmer (av disse er 22 under 500 medlemmer),
- 26 sokn er mellom 1.000 og 2.000 medlemmer
- 6 sokn mellom 2.000 og 3.000 medlemmer
- 10 sokn mellom 3.000 og 5.000 medlemmer
- 14 sokn over 5.000 medlemmer

Mange små sokn har dels sin bakgrunn i at de gamle kapelldistriktene valgte å bli egne sokn i forbindelse med kirkeloven i 1996. Det har gitt Møre flere små sokn der folketallet stadig er minkende. Det er liten vilje til soknesammenslåing, bare noen få de siste årene. Disse soknene er ofte de eneste som er igjen noen steder og skaper identitet til den gamle kommunen de engang var en del av.

Møre bispedømme har en geografi som er ekstra ressurskrevende. Av de om lag 75 prestestillingene går nærmere 4 årsverk (5% av alle stillinger) med til reisetid knytta til ordinær prestetjeneste i sokna. Dette er i et normalår, og klima/meteorologi i møte med geografi er ofte elementer som spiller inn for de ansatte.

I det videre arbeidet med kirkeordning er det viktig å ta hensyn til den bredde og ulike forutsetninger Den norske kirke har til å være kirke i et land preget av mangfoldighet.

Møre bispedømmeråd er av den oppfatning at en del begrep i større grad bør innholdsbestemmes. Dette for lettere å vurdere om meningsforskjeller er knyttet til forståelsen av et begrep eller i reelt innhold. Det kan også vise seg nødvendig å etablere nye begrep som er mer dekkende for en framtidig og felles forståelse. Noen eksempler

1. Et eksempel er «embete», som «den Gud gir et embete» eller alternativt noe som henger igjen fra den statlige embetsforståelsen. Tilsvarende er «arbeidsgiveransvar» og «virksomhetsansvar» begreper som er tett sammenvevd.
2. Begrepet «delegasjon» har blitt brukt for å beskrive en ordning der arbeidsgiveransvar ligger på ett nivå, mens ledelses- og oppgaver ligger på et annet. Det er nødvendig å avklare hvorvidt det er mulig eller om det foreligger en sperre i å kunne delegere fra en juridisk enhet til en annen. Det bør og tydeliggjøres om en juridisk enhet ikke nødvendigvis må akseptere å få delegert oppgaver og ansvar gitt av en annen juridisk enhet.

Møre bispedømmeråd legger til grunn høringsdokumentet «Veivalg for framtidig kirkeordning» utsendt av Kirkerådet med dato 15/2-15.

Vi legger også til grunn vedtakene og komiteenes merknader i KM sak 05/15 «Den norske kirkes grunnlag» og KM sak 11/15 «Behovet for framtidig lovgivning om Den norske kirke – Stortingets rolle i kirkestyret»

Møre bispedømmeråd legger videre også til grunn Den norske kirkes strategidokument og de mål for Den norske kirke Stortinget har gjort vedtak om gjennom siste års statsbudsjett.

Høringssspørsmålene

1 Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?

Svar:

Møre bispedømmeråd støtter flertallet i Kirkerådet som mener at den nåværende oppgave- og myndighetsfordeling mellom de ulike nivåer og organer i hovedtrekk bør videreføres.

Møre bispedømmeråd mener at en skrittvis endring bør skje med utgangspunkt i at det også skjer andre betydelige samfunnsendringer der konsekvensene ennå ikke er gitt, jfr endringer i kommunestrukturen. Dette av hensyn til befolkningens behov for å gjenkjenne kirken og få bekreftet tilhørigheten til kirken.

Det er lagt til grunn at det er stor enighet om at soknet er og skal være grunnenheten i Den norske kirke. Det er imidlertid i liten grad beskrevet hva dette innebærer - teologisk, juridisk og organisatorisk. Således kan det virke som man ikke nødvendigvis har en felles forståelse av hva denne enigheten er relatert til.

Den norske kirke vil også i framtida være avhengig av en oppgaveløsning på flere nivå for å legge best mulig til rette for soknet.

2 Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Svar:

Ja, Møre bispedømmeråd støtter Kirkerådets vurdering. En videreføring av dagens finansiering over kommunale og statlige budsjetter synes å være best for å sikre en bred folkekirke i fremtiden.

Staten har gjennom Grunnloven forpliktet seg selv til å videreføre sin understøttelse av kirken og alle andre tros- og livssynssamfunn. Kommunen har ulike økonomiske forutsetninger, men ser verdien av kirkens tilstedeværelse og viser gjennomgående vilje og evne til å bevilge penger til sine lokale kirker.

Den gjensidige kontakten mellom myndigheter både på nasjonalt og kommunalt nivå har vært vesentlig for den rolle Den norske kirke har som bred og landsdekkende folkekirke. Dette gjenspeiles også i dagens finansieringsform med tildelinger både fra stat og kommune.

3 Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.

Svar:

Om dagens finansieringsordning faller bort går Møre bispedømmeråd inn for livsynsavgift for alle – som på Island. Det innebærer at alle bidrar til samfunnslivet – ingen sparer penger på å stå utenfor tros- eller livssynssamfunn. For dem som faktisk velger å stå utenfor tros- og livssynssamfunn gis penger til universitet eller forskning. Det er viktig at medlemskap i et tros- eller livssynssamfunn ikke reduseres til et økonomisk spørsmål. I et livsynsåpen samfunn er verdien av tros- og livssynssamfunnets virksomhet anerkjent som et vesentlig bidrag til å bygge samfunnet, jfr formålsparagrafen til RLE-faget.

Et viktig premiss ved dagens folkekirke er at dåpen er eneste kriterium for medlemskap. En ordning som kan oppleves som at det kommer økonomiske eller andre krav tilhørighet i tillegg, vil bryte med dette premisset. At man i høringsdokumentet etterspør sekundærløsninger kan svekke og gjøre primærløsningen (jfr spm 3) mer sårbar. En livsynsavgift kan føre til at lokalsamfunnet får redusert eierfølelse til den kirken de i

generasjoner har hatt et forhold til og derigjennom svekke Den norske kirkes karakter som folkekirke.

4 Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Svar:

Møre bispedømmeråd ser på dette som et krevende spørsmål å besvare fordi det legges til grunn et mål om rasjonell utnyttelse av ressurser:

Effektivisering og rasjonell ressursutnyttelse må ikke stå i motsats til den aktivitet og det engasjement som er knyttet til opplutningen om Den norske kirke. Man må tillate at noen løsninger er litt tidkrevende – nettopp fordi det i noen sammenhenger skal brukes nødvendig tid i møte med de man er satt til å betjene, jfr grunntanken for hva en folkekirke skal være.

Den norske kirke må ha kompetanse på mange fagfelt; teologi, eklesiologi, økonomi, personal, bygg/anlegg, pedagogikk/undervisning, helse/diakoni, kultur etc. Det er sårbart når denne kompetansen kun blir liggende på én eller et fåtall personer. Færre nivå eller større enheter vil sannsynligvis ikke medføre færre funksjoner og oppgaver, men at det er grunnlag for større kompetansemiljø.

Oppgaver, ressurser og beslutningsmyndighet må fordeles slik at soknet i størst mulig grad får den kapasiteten som skal til for å ivareta det daglige livet i menigheten, samtidig som øvrige ledelses- og støttefunksjoner må fordeles i strukturen ut fra en vurdering av hvilke oppgaver som løses mest rasjonelt på hvilke nivå.

Forenkling og bedret ressursbruk kan oppnås ved:

- Å unngå parallelle, potensielt rivaliserende strukturer i kirkeorganisasjonen.
- Større fellestrådsområder som gir spesialisering og effektivisering av felles oppgaver. Viser til erfaringer fra Storfjorden fellestrådsområde (Skodje, Ørskog, Stordal, Stranda og Norddal kommuner) som på tross av avstander, fjell og fjorder har vist dette i praksis.

Vi observerer at kirkevergene i dag er gode til å utfylle hverandre på tvers av kommune- og prostigrener. Enkelte fordeler kompetanse- og arbeidsområder. Flere spiller hverandre gode. Dette er ingen formell ordning i dag, men erfaringene kan danne grunnlag for framtidige ordninger.

Menighetsrådene har i dag stor formell myndighet, men lite handlingsrom. Det er omfattende regelverk for bruk av eiendom, økonomi eller personell. Har i liten grad en praktisk betydning.

Soknerådenes har en fri stilling til å gjøre lokal virksomhet, samtidig som man er bundet av en større struktur.

Felles regnskapssystem og dataløsninger på lokalt nivå i møte med regionale/sentrale regnskapssystem kan bidra til å stresse kommunal finansieringsvilje. Regnskapslov kontra kommunal regnskapslov.

5 Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Møre bispedømmeråd viser til innledningen til høringssvaret hvor vi beskriver utfordringene/erfaringene knyttet til Møre bispedømme. Tidligere utredninger tar utgangspunkt i størrelse/folketall i soknet. Møre bispedømmeråd ønsker en tilnærming som tar utgangspunkt i hvilken mulighet soknet har til å oppfylle sitt ansvar ut fra Kirkelovens §9. For

noen sokn kan det da tvinge seg fram samarbeid med andre sokn. Begrepet «hensiktsmessig størrelse på sokn» er et krevende begrep. «Hensiktsmessig størrelse» må handle mer om hvilke muligheter menigheten(e) har for jevnlig og kunne samles rundt «ordet og bordet» for i dette ligger grunnhensikten å være sokn/ha en kirke. Fokus på KL §9.

Det er imidlertid nødvendig å minne om at hvert sokn og den lokale kirke har en, sterk lokalforankret historie som man ikke med letthet kan legge til side. Plasseringen av kirken er ofte historisk betinga, likeså veien til kirken og kirkegården. Soknet er ofte en størrelse for et lokalsamfunn. På noen områder må man derfor gå på tvers av moderne organisasjonsteori og komme i møte et «oss». Folkekirken er ofte orientert om bygget. Kirken er «et hellig sted» som bygda hegner om. Oppfattelsen av «ei bygd, ei kirke, ett sokn» blir forsterket jo mindre soknet er. Det er ofte sterke holdninger på at det som har vært skal bevares. Endringer vil som regel være best forankret om de skjer ved lokalt initiativ.

6 Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Svar:

Møre bispedømmeråd støtter flertallet i Kirkerådet og mener at ordningen med to organer for soknet bør videreføres og at menighetsrådet fortsatt skal ha virksomhetsansvar for arbeidet i soknet. Likevel viktig å lære av erfaringene evalueringen av Kirkeloven som departementet fikk utført: publisert i rapporten «Samstyring i ubalanse».

7 Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

Svar:

Møre bispedømmeråd mener fellesorgan for flere sokn bør ligge på kommunenivå. Prosesser med kommunesammenslåing og kommunalt finansieringsansvar forsterker dette. Kunne for øvrig tenke tilsvarende kirkelig inndeling på prostinivå og eventuelt justere prostigrensene slik at disse mer eller mindre faller sammen med de framtidige kommunegrensene – under forutsetning av en viss kommunestørrelse.

Fellesrådet bør sterkere defineres som et organ for soknet. Kommunereformen kan bidra til å gjøre spørsmålet om nivå mer krevende å ta stilling til. Fellesrådene kan i noen tilfeller bli så store at de geografisk nærmer seg det regionale nivået.

8 Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Svar:

Møre bispedømmeråd mener at KL §§9 og 14 er gode, selv om rapporten «samstyring i ubalanse» avdekker svakheter. Det er alltid krevende at det organet som faktisk har det strategiske ansvaret ikke sitter med reell budsjettmyndighet.

9 Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Et flertall på sju ønsker slikt svar:

Ja og nei

Ja, soknets virksomhet bør underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer. Vi er imidlertid spørrende til om soknet i dag oppfatter seg selv som en enhet med ledelses- og styringsansvar. Dette bør derfor tydeliggjøres i framtidig kirkeordning.

Nei, i betydning av at prestatjenesten er en egen virksomhet og dermed ikke behøver/skal underlegges soknets organer. «I og andsynes»/»I og overfor» har vært et grunnleggende prinsipp om samvirke mellom embete og råd – se for øvrig Kirkerådets mindretall i spørsmål 1B.

Teologisk og historisk ligger arbeidsgiveransvaret for prestene til biskopen. Som Veivalg påpeker, oppstår en problemstilling knyttet til prestatjenesten fordi denne på den ene siden har

et selvstendig ansvar for tjenesten med ord og sakrament og underlagt biskopens ledelsesansvar, samtidig som det er gode grunner til at presten relaterer til menighetsrådet når det gjelder det menighetsbyggende arbeidet. Denne dobbeltheten i prestens tjeneste er tidligere behandlet i Kirkemøtets utredning om «Embete og råd», og har i vår sammenheng fått sitt uttrykk i «samvirkemodellen». Den tilsier at presten sitter i rådet og forpliktes på de vedtakene som fattes der, samtidig som presten har en selvstendighet i forvaltningen av ord og sakrament.

På den bakgrunn støttes primært mindretallets forslag i 1B om at presten fortsatt står i en egen ledelsesstruktur til biskopen med utgangspunkt i ansvaret med ord og sakrament. Samtidig bør intensjonen i flertallsinnstillingen 1A fra Kirkerådet langt på vei ivaretas ved at presten i sitt menighetsbyggende arbeid vil være forpliktet på menighetsrådets vedtak.

Et mindretall på tre ønsker slikt svar:

Et mindretall på tre i bispedømmerådet mener all virksomhet i soknet bør inkluderes i styrings- og ledelsesansvaret for soknets organ. Det bør etableres ordninger for daglig leders som også inkluderer prestatjenesten, jfr Kirkerådets forslag 1A.

10 Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar:

Som en parallell til virksomheten på bispedømmenivå der biskopen leder prestatjenesten og representerer et eget virksomhetsområde med forvaltningsspørsmål og stiftsdirektør leder bispedømmerådets virksomhet, men er samtidig administrativ ansvarlig for biskopens virksomhetsområdet. Biskop og stiftsdirektør er i dag gjensidig avhengige av hverandre.

Daglig ledelse kan, men ikke må utføres av en prest. Forutsetter at presten og har kompetanse. Vi er imidlertid spørrende til hvor mye operativ prestatjeneste som forsvinner ved dette? Vi erkjenner dessuten at ikke alle prester kan eller er egnet til å være daglige ledere. Dette spørsmålet må derfor utredes videre bl.a i lys av den rekrutteringssituasjonen Den norske kirke er inne i.

11 Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Møre bispedømmeråd støtter Kirkerådets flertall og mener at biskopens tilsynsfunksjon bør utvikles og tydeliggjøres både overfor prester og andre vigslede medarbeidere og biskopen bør lede prestatjenesten og utøve arbeidsgiverfunksjoner overfor prestene. Dette kan med fordel utvides til å gjelde alle ansatte i stillinger som krever vigsling.

12 Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Svar:

Møre bispedømmeråd mener biskopen bør ha reelle økonomiske og administrative handlingsrom som understøtter positive og negative vedtak samt ledelse. Alt fra kompetanseutvikling til suspensjon. Arbeidsgivers styringsrett fordrer også arbeidsgivers omsorgsplikt. En grenseoppgang mellom tiltak og virkemidler som eksklusivt skal tilhøre arbeidsgiveransvaret og tilsvarende tilsynet, vil skape uklarhet og mulige konfliktarenaer som ikke er til beste for den ansatte.

Av noen blir det hevdet at biskopen i framtidig kirkeordning ikke lenger har arbeidsgiverfunksjoner, men kun tilsynsfunksjoner. Tilsynet har i dag liten grad av formell myndighet. Tilsynsmyndigheten blir i stor grad utformet og definert av den enkelte biskop. I det daglige trenger en rettslig svak tilsynsfunksjon å bli balansert ut ved hjelp av en sterkere arbeidsrettslig myndighet.

Det er et grunnleggende spørsmål om kirken i framtidens ordning trenger tilsyn? Til dette er svaret ja. Imidlertid trenger tilsynet i sterkere grad en hjemlet og ordningsmessig forankret

myndighet. Enten en beskrivelse av tilsynet eller ved at myndigheten framstår som arbeidsgiveransvar. Samtidig er det viktig at tilsynet i sin funksjon også må sikre å holde kirken sammen som kirke. Således kan det virke som et nederlag at tilsynet ikke står i kraft av sin egen tyngde, men må sikres myndighet gjennom arbeidsgiveransvaret.

Samtidig vil vi advare mot at biskopen blir trukket inn i daglig arbeidsgiverfunksjoner på en slik måte at biskopen ikke klarer å heve seg og peke på hva det er å være kirke i dag. Må ha rom for å utøve tilsyn.

Det er i dag et dilemma knyttet til biskopens tilsyns- og arbeidsgiverfunksjoner i møte ansattes behov for sjelesorg og egen trosutvikling.

13 Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Et flertall på sju ønsker avgitt slikt svar:

Møre bispedømmeråd mener dagens ordning bør videreføres.

Et mindretall på tre ønsker avgitt slikt svar:

Møre bispedømmeråd mener det bør opprettes et eget tilsettingsorgan for biskoper.

En rådgivende valgordning, men med mulighet for at et eget tilsettingsorgan kan se helheten/ta helhetskirkelige hensyn og tilsette 1 av 3 med størst kirkelig votum.

14 Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Svar:

Møre bispedømmeråd støtter at bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan.

Samvirket mellom «Embete og råd» i valgte organ med beslutningsmyndighet har vært et sentralt premiss i samvirkemodellen og utviklingen av kirkeordningene fram til nå. For å kunne videreføre en slik samvirkemodell, er det avgjørende at bispedømmerådet fortsatt er organ med formell beslutningsmyndighet med innflytelse på utviklingen av kirken i bispedømmet. Et bispedømme med en biskop uten bispedømmeråd vil bryte med utviklingen av kirkeordningen fram til nå.

Bispedømmerådets rolle og oppgaver bør opprettholdes som i dag. Tilsettingsmyndighet for prester evt andre, økonomi- og personalforvaltning, tilskuddsforvaltning. Vi er av den oppfatning at 11 bispedømmer vil kunne fungere mer dynamisk som mellomledd mellom Kirkemøtet/nasjonalt nivå og lokalmenighetene enn et stort antall prostier eller fellestrådsområder.

15 Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Svar:

Møre bispedømmeråd mener oppgaver som i dag i tillegg bispedømmerådet kan videreføres. I tillegg til eventuelt nye oppgaver/utvidet ansvar fra Kirkemøtet. Et bispedømme nivå med arbeidsgiveransvar gir mulighet for en helhetlig personalfaglig og kirkefaglig ledelsesfunksjon som kan ses i sammenheng med ansvaret for strategisk utvikling av kirken i bispedømmet. Det gir også mulighet for en effektiv ressursforvaltning. Når slik myndighet legges til bispedømmerådet gis biskopen mulighet til å bidra til den strategiske utviklingen. Arbeidsgiveransvaret for alle vigslete/kirkelige stillinger, ansvar for fordeling av stillingsressurser mellom soknene, ansvar for faglige og administrative støttefunksjoner legges til bispedømmerådene.

Det må videre konkretiseres om og i hvilket omfang:

- oppgaver og myndighet som kan/skal delegeres fra Kirkerådet
- oppgaver som kan/skal kunne gjøres på vegne av sokn/menighetsrådfellesråd
- oppgaver som kan/skal kunne gjøres på vegne av til SR/FR

Om arbeidsgiveroppgaver og myndighet ikke delegeres vil bispedømmerådet neppe kunne bli en tilstrekkelig god arbeidsgiver i møte med den enkelte medarbeider. Utover dette skal alle bispedømmeråd fortsatt utgjøre Kirkemøtet for å sikre at Kirkemøtemedlemmene er et kontinuerlig kirkestyre og ikke bare kirkestyre en uke i året under Kirkemøte.

Valgte lederes rolle i valgte organ bør tydeliggjøres.

16 Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Svar:

Møre bispedømmeråd legger til grunn at det spørres om alle ansatte i den lokale kirke bør ha samme arbeidsgiver og hvilket organ det i så fall bør være.

Møre bispedømmeråd ser dette som det mest krevende spørsmålet i høringen. Dette fordi arbeidsgiver- virksomhets- og organ-begrepene ikke er klart nok definert.

Den norske kirke vil bestå av én juridisk enhet på nasjonalt nivå og ca 1300 juridiske enheter (sokn) på lokalt nivå.

Møre bispedømmeråd mener bispedømmerådet i prinsippet kan være arbeidsgiver for alle med delegasjon «nedover» for alle stillinger som ikke krever vigsling. Disse bør være underlagt arbeidsgiverorganet der biskopen er. Dette er helt i samsvar med det som for eksempel er tilfelle for ansatte på sykehus. Alle har samme tariffområdet og samme arbeidsgiver, men vedtak om ansettelse, personaloppfølging og ledelse i det daglige foregår på ulike nivå i organisasjonen.

17 I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ).

Svar:

Møre bispedømmeråd mener det vil være naturlig at myndigheten fordeles på ulike organer og nivå ut fra at det fortsatt er ønskelig med en kirkeordning som både skal ivareta den lokale (kongregasjonale) og de felleskirkelige (synodale og episkopale) dimensjonene.

For bispedømmerådstilsatte/staben på bispedømmekontoret, prester, proster og andre vigslede, ivaretar bispedømmenivået ved stiftsdirektør, biskop og prost bispedømmerådets arbeidsgivermyndighet.

Om presten(e) skulle vært tilsatt i soknet ville dette innebære en fordeling av prestene på om lag 1300 juridiske enheter. Distansen til biskopen ville i et slikt tilfelle bli oppfattet som svært lang.

For øvrig lokalfinansierte stillinger har soknet arbeidsgiveransvar fordelt mellom menighetsråd og fellesråd ut fra hensiktsmessighet.

18 I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Svar:

Møre bispedømmeråd mener at en framtidig organisering bør bygge på noen faste hovedprinsipper, men samtidig innenfor gitte rammer vil det være ønskelig med rom for lokale variasjoner og tilpasninger i organiseringen, særlig ut fra geografiske og demografiske hensyn. Vi vil særlig peke på nødvendigheten av tydelighet og forutsigbarhet.

19 Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestedtjenesten og andre vigslende tjenester?

Svar:

Møre bispedømmeråd mener særpreget til alle de vigslende og ordinerte tjenester best kan ivaretas ved at arbeidsgiveransvaret for alle legges på bispedømmenivå, og at biskopene får ansvar for å tilrettelegge etter- og videreutdanning for alle ordinerte og vigslende tjenester.

Biskopen vil utøve tilsyn og ha arbeidsgiverfunksjoner avgrenset av bispedømmerådets myndighet. Tjenesteordningene og vigslingsliturgiene gir retning og gjensidig ansvar for den vigslende og den som er vigslende.

20 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Svar:

Møre bispedømmeråd støtter Kirkemøtet som Den norske kirkes øverste representative organ. Med hensyn til rolle og funksjon støttes utredningens side 80 - 82.

Forslag til endringer i bekjennelsesgrunnlaget må ivaretas av bestemmelser som sikrer en tilfredsstillende behandling i tid, form og innhold.

21 Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Svar:

Møre bispedømmeråd mener Kirkemøtet i hovedsak skal sammensettes av bispedømmerådene som i dag.

22 Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Svar:

Møre bispedømmeråd mener «i og andsynes»/«i og overfor» (ikke ovenfor) som prinsipp må være gjennomgående i kirkens organisering. Det innebærer at Bispemøtet har en selvstendig rolle – en form for kammerordning slik det er i den Engelske kirke. Ikke underlagt Kirkerådet, men samtidig myndighet overfor. Møre bispedømmeråd ser på at den bemyndigelse som Kongen har gitt Bispemøtet til selv å fastsette sin forretningsorden for sin virksomhet (Reglement for Bispemøtet §5).

Møre bispedømmeråd mener Bispemøtet også i en fremtidig kirkeordning bør være et sentralt organ med ansvar for å samordne de oppgaver som er tillagt de enkelte biskopene samt ivareta helhetsskirkelige spørsmål. Kirkerådets mindretall legger til grunn at Bispemøtet er ansvarlig for forberedelse og oppfølging samt avgir innstilling i lære- og liturgisaker overfor Kirkemøtet.

23 Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Svar:

Møre bispedømmeråd støtter at biskopene bør være ledet av Bispemøtets preses og ikke være underlagt Kirkerådet. Bispemøtets preses koordinerer og ivaretar arbeidsgiverfunksjoner overfor biskopene.

24 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Svar:

Møre bispedømmeråd støtter et flertall i Kirkerådets foreløpige vurdering. Kirkerådet har i dag et passende antall medlemmer. For å ivareta en geografisk spredning bør bestemmelsen om at hvert bispedømme skal ha minst én representant i Kirkerådet opprettholdes. Videre at det legges til grunn at det bør tilstrebes minst 20 prosent

representasjon av unge under 30 år og minst 40 prosents representasjon av begge kjønn i Kirkerådet.

Når det gjelder navn for valgte rådsorgan og administrative sekretariatet mener Møre biskop at begge kan hete «Kirkerådet». Navn er imidlertid av mindre betydning i forhold til behovet for å sikre at alle bispedømmerådet blir hørt og har lik adgang til den informasjon saksbehandlingen i Kirkerådet gir. Ikke skape usikkerhet om denne delen av demokratiet når så mye ellers er i endring.

25 Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

Svar:

Møre bispedømmeråd mener ordningen med egen lærenemnd bør avvikles.

Møre bispedømmeråd mener funksjonene for dagens lærenemnd overføres Bispemøtet.

Bispemøtet må være lærenemnd ut fra biskopens ansvar ut fra sin vigsling, jfr forskrift for Den norske Kirkes lærernemnd §§1 og 7.2. Det bør vurderes om det i nærmere bestemmelser bør gå fram at bispemøtet i utredning av saker av nemndkarakter også trekker veksler på lærestedenes og annen ekstern teologisk kompetanse.

26 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Møre bispedømmeråd støtter Kirkerådets foreløpige vurdering om at Samisk kirkeråd bør forbli et råd under Kirkemøtet og medlemmene oppnevnes som i dag. Det bør i framtida utredes muligheten for et fellesmøte for samisk kirkeliv som velger representanter til de tre nordligste bispedømmerådene.

27 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Møre bispedømmeråd støtter Kirkerådets foreløpige vurdering om at det kirkelige ungdomsdemokratiet bør regelfestes som en del av kirkeordningen vedtatt av Kirkemøtet. Ungdommens kirkemøtets funksjoner videreføres som i dag.

Molde 13/5-15

Bjørn Olaf Storhaug
stiftsdirektør